

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum innocens teneatur ad maiores gratiarum actiones Deo, quàm
pœnitens? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

Ad primum ergo dicendum, quòd sicut religio est quædam superexcellens pietas, ita est quædam excellens gratia siue gratitudo. Vnde & gratiarum actio ad Deum supra posita*, est inter ea quæ ad religionem pertinent.

q. 83. ar. 17.

Ad secundum dicendum, quòd retributio proportionalis pertinet ad iustitiam commutatiuam, quando attenditur secundum debitum legale: puta, si pacto firmetur, vt tantum pro tanto retribuatur. Sed ad virtutem gratiæ siue gratitudinis retributio pertinet, quæ fit ex solo debito honestatis, quam scilicet aliquis spontè facit. Vnde & gratitudo est minus grata si sit coacta, vt Seneca dicit in libro de Beneficijs.

Ad tertium dicendum, quòd cum vera amicitia supra virtutem fundetur, quicquid est virtuti contrarium in amico, est amicitia impeditiuum; & quicquid est virtuosum, est amicitia prouocatiuum. Et secundum hoc per recompensationem beneficiorum amicitia conseruatur: quamuis recompensatio beneficiorum ad virtutem gratitudinis specialiter pertineat.

ARTIC. II.

Virum magis teneatur ad gratias reddendas Deo innocens, quàm pœnitens?

555

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quòd magis teneatur ad gratias reddendas Deo innocens, quàm pœnitens. Quanto enim aliquis maius donum à Deo percepit, tanto magis ad gratiarum actiones tenetur. Sed maius est donum innocentia, quàm iustitia restituta. Ergo videtur quòd magis teneatur ad gratiarum actionem innocens quàm pœnitens.

2 ¶ Præterea, sicut benefactori debetur gratiarum actio, ita & dilectio. Sed Augustinus dicit in secundo Confess. * Quis hominum suam cogitans infirmitatem, audet viribus suis tribuere castitatem atque innocentiam suam, vt minus amet te: quasi minus fuerit ei necessaria misericordia tua qua condonas peccata conuersis ad te? Et postea subdit *, Et ideo tantumdem, imò amplius te diligit: quia per quem me videt

l. 2. c. f. e.

7. in me.

10. 1.

Eo. 1 2 c.

7. in p. t. d.

videt

videt tantis peccatorum meorum languoribus exui, per eum se videt tantis peccatorum languoribus non implicari. Ergo etiam magis tenetur ad gratiam reddendam innocens quam pœnitens.

¶ 3 Præterea, Quanto gratuitum beneficium est magis continuatum, tanto maior pro eo debetur gratiarum actio. Sed in innocente magis continuatur diuinæ gratiæ beneficiū, quàm in pœnitente. Dicit enim Auguſt. ibidem *, Gratia tua deſupto & miſericordia tua, quod peccata mea tanquam glaciem ſoluisti. Gratia tua deſupto & quæcumque non feci mala. Quid enim non facere potui? Et omnia mihi dimiſſa eſſe fateor, & quæ mea ſponte feci mala, & quæ te duce non feci. Ergo magis tenetur ad gratiarum actionem innocens quàm pœnitens.

lib. 2. c. 7.
ante me.
20. 1.

SED contra est, quod dicitur Lucæ 7. Cui plus dimittitur, plus diligit. Ergo eadem ratione plus tenetur ad gratiarum actiones.

RESPONDEO dicendum, quod actio gratiarum in accipiente respicit gratiam dantis. Vnde ubi est maior gratia ex parte dantis, ibi requiritur maior gratiarum actio ex parte recipientis. Gratia autem est, quia gratis datur. Vnde dupliciter potest esse ex parte dantis maior gratia. Vno modo ex quantitate dati: & hoc modo innocens tenetur ad maiores gratiarum actiones, quia maius donum ei datur à Deo, & magis continuatum, cæteris paribus, abſolutè loquendo. Alio modo potest dici maior gratia, quia magis datur gratis. Et ſecundum hoc magis tenetur ad gratiarum actiones pœnitens, quàm innocens: quia magis gratis datur illud quod ei datur à Deo. Cùm enim eſſet dignus pœna, datur ei gratia. Et ſic, licet illud donum quod datur innocenti, ſit abſolutè conſideratum maius. tamen donum quod datur pœnitenti, eſt maius in comparatione ad ipſum. Sicut etiam paruum donum pauperi datum, eſt ei maius quàm diuiti magnum. Et quia actus circa ſingularia ſunt, in his quæ agenda ſunt.

sunt, magis consideratur quod est hic, vel nunc tale, quam quod est simpliciter tale, sicut Philosoph. dicit in 3. Ethicor. * de voluntario, & inuoluntario. * 6. R. 2. 1.

Et per hoc patet responsio Ad obiecta.

ARTIC. III.

Vtrum homo teneatur ad gratiarum actiones omni homini benefacienti?

556

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod homo non teneatur ad gratiarum actiones omni homini benefacienti. Potest enim aliquis sibiipso benefacere, sicut & sibiipso nocere: secundum illud Ecclesiast. decimoquarto, Qui sibi nequam est, cui alij bonus erit? Sed homo sibiipso non potest gratias agere: quia gratiarum actio videtur transire ab vno in alterum. Ergo non omni benefactori debetur gratiarum actio.

¶ 2 Præterea, Gratiarum actio est quædam gratiæ recompensatio. Sed aliqua beneficia non cum gratia dantur, sed magis cum contumelia, & tarditate, vel tristitia. Ergo non semper benefactori sunt gratiæ reddendæ.

¶ 3 Præterea, Nulli debetur gratiarum actio ex eo quod suam utilitatem procurat. Sed quandoque aliqui aliqua beneficia dant propter suam utilitatem. Ergo eis non debetur gratiarum actio.

¶ 4 Præterea, Seruo non debetur gratiarum actio: quia hoc ipsum quod est, domini est. Sed quandoque contingit seruum in dominum beneficium esse. Ergo non omni benefactori debetur gratiarum actio.

¶ 5 Præterea, Nullus tenetur ad id quod facere non potest honestè, & utiliter. Sed quandoque contingit, quod ille qui beneficium tribuit, est in statu magnæ felicitatis, cui inutiliter aliquid recompensaretur pro suscepto beneficio. Quandoque etiam contingit, quod benefactor mutatur de virtute in vitium, & sic videtur quod ei honestè recompensari non potest. Quandoque etiam ille qui accipit beneficium, pauper est, & omnino recompensare non potest. Ergo videtur

Sec. Sec. Vol. ij.

N n

quod